

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 3Co/34/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8618200309
Dátum vydania rozhodnutia: 11. 06. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Eva Šofranková
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2019:8618200309.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Evy Šofrankovej a členov senátu JUDr. Gabriely Világiovej a JUDr. Zlaty Simkovej v spore žalobcu N. V., G.. XX.XX.XXXX, K. C.. G. XXX/XX K., XXX XX M., U. A., zastúpený JUDr. Igorom Šafrankom, advokátom, so sídlom Sov. hrdinov 163/66, 089 01 Svidník proti žalovanému Intrum Slovakia, s.r.o., so sídlom Mýtina 48, 811 07 Bratislava - mestská časť Staré Mesto, IČO: 35 831 154, zastúpený JUDr. Jánom Šoltésom, advokátom, so sídlom Mýtina 48, 810 00 Bratislava, o primerané finančné zadostučinenie vo výške 100 eur, o odvolaní žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Svidník zo dňa 24. 09. 2018, č. k. 7Csp/13/2018-40 takto jednohlasne

rozhodol:

- I. Potvrďuje rozsudok.
- II. Stranám sporu náhradu trov odvolacieho konania nepriznáva.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Svidník (ďalej aj „súd prvej inštancie“) napadnutým rozsudkom rozhodol, cit.:
- I. Žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi sumu vo výške 100,- eur do troch dní od právoplatnosti rozsudku.
- II. Žalobca má nárok na náhradu trov konania proti žalovanému v rozsahu 100 %, o ktorých výške bude rozhodnuté po právoplatnosti rozsudku samostatným uznesením.
2. Rozhodnutie právne odôvodnil ust. § 52 ods. 1, 2, 3, 4, § 53 ods. 1, 5, § 54 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka, § 1 ods. 1, § 3 ods. 3, § 5 zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa, § 9 ods. 2, § 11 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch.
3. O priznaní nároku žalobcovi v plnej výške rozhodol súd prvej inštancie podľa žaloby zo dňa 22. 02. 2018 podanej na základe súdneho konania vedeného rovnako pred Okresným súdom Svidník pod sp. zn. 5C/89/2014, v ktorom bol žalobca v postavení žalujúceho spotrebiteľa. Žalobou v pôvodnom konaní sa dodávateľ domáhal voči spotrebiteľovi zaplata sumy 3 080,46 eura s prisl. a uznesením Okresného súdu Svidník zo dňa 18. 04. 2017, sp. zn. 5C/89/2014, ktoré nadobudlo právoplatnosť 19. 05. 2017, bolo konanie zastavené z dôvodu späťvzatia žaloby.
4. Súd prvej inštancie po vykonaní dokazovania v predmetnom spore jednoznačne konštatoval preukázanie úspešnosti žalobcu v konaní 5C/89/2014. V uvedenom konaní žalobca úspešne uplatnil porušenie práva spotrebiteľa, a preto má právo na primerané finančné zadostučinenie od žalovaného, ktorý za porušenie jeho práva nesie zodpovednosť. Žalobca v konaní vedenom na Okresnom súde

Svidník pod sp. zn. 5C/89/2014 dosiahol zastavenie konania po tom, čo podal kvalifikované vyjadrenie k žalobe prostredníctvom svojho právneho zástupcu. Žalobca musel v konaní 5C/89/2014 čeliť súdnemu konaniu, v ktorom mu hrozilo zaplatenie sumy 3 080,46 eura s prísl. Zastavenie konania znamenalo pre žalobcu úspech, pretože nemusel zaplatiť predmetnú pohľadávku vyplývajúcu zo spotrebiteľskej zmluvy a bola mu priznaná aj náhrada trov konania.

5. Požadované finančné zadosťučinenie žalobcom v predmetnom konaní vo výške 100 eur považuje súd za primerané s poukazom na to, že žalobcovi v konaní 5C/89/2014 hrozilo zaplatenie sumy 3 080,46 eura s prísl. Ust. § 3 ods. 5 zákona o ochrane spotrebiteľa nevyžaduje ako podmienku vzniku ujmy, ba dokonca ani spôsobilosť privodiť ujmu spotrebiteľovi tak, ako to bolo v znení zákona účinného do 09. 06. 2013. Pre priznanie primeraného finančného zadosťučinenia postačuje iba úspešne uplatnenie porušenia práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi, čo v danom prípade preukázané bolo. Právne zastúpený žalobca v konaní 5C/89/2014 úspešne uplatnil porušenie svojich práv spotrebiteľa, keď po svojom vyjadrení k žalobe dosiahol späťvzatie žaloby a zastavenie konania, čo samo o sebe postačuje na priznanie primeraného finančného zadosťučinenia. Priznaná výška primeraného finančného zadosťučinenia musí byť primeraná, aby naplnila satisfakčnú, výchovnú a odstrašujúcu funkciu tohto právneho inštitútu. V konkrétnom prípade sa môže výška primeraného finančného zadosťučinenia rovnať aj majetkovej ujme, ktorá spotrebiteľovi hrozila. V tomto konaní však žalobca požadoval zaplatenie finančného zadosťučinenia vo výške 100 eur, ktoré sa vzhľadom na výšku pohľadávky, ktorú uplatňoval žalovaný v pôvodnom konaní javí ako primerané, aby splnilo odradzujúcu a satisfakčnú funkciu vo vzťahu k profesionálom, ktorý sa zaoberajú poskytovaním spotrebiteľských úverov.

6. O trovách konania strán sporu súd rozhodol podľa § 255 ods. 1 CSP a žalobcovi, ktorý mal plný úspech v konaní priznal právo na náhradu trov konania v rozsahu 100 %, o výške ktorých bude rozhodnuté po právoplatnosti rozsudku samostatným uznesením.

7. Proti rozsudku podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie žalovaný namietajúc nesprávne právne posúdenie veci. Žiadal napadnuté rozhodnutie zmeniť, žalobu zamietnuť a priznať žalovanému voči žalobcovi nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu. Uviedol, že žalobca nemá žiaden nárok na primerané finančné zadosťučinenie, lebo predpokladom priznania je úspešné uplatnenie porušenie práva alebo povinnosti spotrebiteľom, čo v tomto spore absentuje. Pod úspešným uplatnením porušenia práva alebo povinnosti treba rozumieť aktívne konanie spotrebiteľa a úspešné uplatnenie konkrétneho nároku z porušenia práva alebo povinnosti určených na ochranu spotrebiteľa, napr. nárok na náhradu škody, na vydanie bezdôvodného obohatenia, ale aj na určenie neprijateľnosti konkrétne vymedzenej zmluvnej podmienky používanej v spotrebiteľskej zmluve. V prejednávanej veci podmienka úspešného uplatnenia práva alebo povinnosti žalobcom nie je splnená, keďže žalobca neuplatnil žiadne konkrétny nárok z porušenia práv alebo povinnosti určených na ochranu spotrebiteľa. Odvolateľ podoporne poukázal na uznesenie Krajského súdu v Košiciach pod sp. zn. 6Co/75/2018. Nakoľko žiadne práva žalobcu ako spotrebiteľa priznané mu ako porušené neboli, žalobcovi voči žalovanému nevznikol nárok na primerané finančné zadosťučinenie podľa ust. § 3 ods. 5 tretia veta zákona č. 250/2007 Z. z. Zastavenie konania bez rozhodnutia v merite veci a s tým súvisiaci procesný úspech žalobcu v spore vedenom na Okresnom súde Svidník pod sp. zn. 5C/89/2014, nepredstavuje porušenie práv spotrebiteľa v zmysle zákona č. 250/2007 Z. z., ktoré by zakladalo nárok titulom finančného zadosťučinenia.

8. Krajský súd v Prešove ako súd odvolací príslušný na rozhodnutie o odvolaní (§ 34 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok, ďalej len „CSP“) preskúmal napadnutý rozsudok, ako aj konanie mu predchádzajúce bez nariadenia pojednávania (§ 385 CSP a contrario) v rozsahu odvolacích dôvodov, ktorými je viazaný, pričom dospel k záveru, že odvolanie žalovaného nie je dôvodné.

9. V prejednávanej veci je predmetom konania nárok žalobcu uplatnený na základe právoplatného rozhodnutia o zastavení konania z titulu spotrebiteľského zmluvného vzťahu medzi stranami sporu podľa ust. § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa.

10. Citované ustanovenie zákona o ochrane spotrebiteľa upravuje právo spotrebiteľa žiadať primerané finančné zadosťučinenie v prípade, ak na súde úspešne uplatní porušenie svojho práva a to od toho, kto za toto porušenie práva zodpovedá. Cieľom finančného zadosťučinenia je dovŕšenie ochrany porušeného práva spôsobom, ktorý vyžaduje poskytnutie vyššieho stupňa ochrany. Hypotéza tejto

právnej normy vyžaduje splnenie predpokladov, ktorými sú úspešné uplatnenie porušenia práva alebo povinnosti ustanovených zákonom č. 250/2007 Z. z. alebo osobitnými predpismi a spôsobilosť takéhoto porušenia práva alebo povinnosti privodiť spotrebiteľovi ujmu. Samotná povaha primeraného finančného zadosťučinenia neumožňuje jeho priame vyčíslenie, preto súdu nemusia byť predložené dôkazy o existencii ujmy, stačí, ak táto ujma tu je. Bez právneho významu je, či ujma spotrebiteľovi reálne vznikla, pretože postačuje iba možnosť vzniku ujmy. Inštitút primeraného zadosťučinenia môže na účely ochrany spotrebiteľa naplniť požiadavku účinného a odradzujúceho prostriedku ochrany.

11. V súvislosti s odvolacou námietkou žalovaného o nesprávnom právnom posúdení veci súdom prvej inštancie, odvolací súd poukazuje na závery konštantnej judikatúry, v zmysle ktorej právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení sú vyvodzované právne závery a aplikovaná konkrétna právna norma na zistený skutkový stav. Nesprávne právne posúdenie je chybnou aplikáciou práva na zistený skutkový stav; dochádza k nemu vtedy, ak súd nepoužil správny, náležitý právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho interpretoval, alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery. Po oboznámení sa s odôvodnením napadnutého rozsudku, odvolací súd zhodnotil túto odvolaciu námietku vo vzťahu k priznanému finančnému zadosťučineniu za nedôvodnú. V celom rozsahu poukazuje na vecne správne závery súdu prvej inštancie týkajúce sa základu tohto uplatneného nároku.

12. Inštitút primeraného finančného zadosťučinenia môže na účely ochrany spotrebiteľa naplniť požiadavku účinného a odradzujúceho prostriedku ochrany. Tak právna teória, ako aj aplikačná prax spájajú inštitút náhrady škody výlučne so znížením majetku a ušlým ziskom. Náhrada škody ako inštitút súkromného práva v podmienkach Slovenskej republiky a konštantnej judikatúry sleduje výlučne reparačnú funkciu. Pre porovnanie sankčná funkcia náhrady škody (punitive damages v práve USA a exemplary damages v práve Veľkej Británie) je taká náhrada škody, ktorej cieľom nie je kompenzovať žalobcu, ale skôr potrestať žalovaného za protiprávne konanie, ktorého sa dopustil vo vzťahu k žalobcovi a ktorým žalobcovi spôsobil škodu a odradiť odporcu alebo akúkoľvek tretiu osobu od opakovania takéhoto konania v budúcnosti. Sankčná náhrada škody teda trestá a súčasne pôsobí preventívne. Jazyk európskych predpisov a judikatúry akcentuje najmä druhú funkčnú zložku sankčnej náhrady škody, teda funkciu preventívnu (porov. najmä používanie adjektíva „odradzujúci“).

13. A tak práve inštitút relatívnej náhrady nemajetkovej ujmy môže byť prostriedkom ochrany na doplnenie o preventívne účinky pred diskrimináciou. V zmysle judikatúry ESD a antidiskriminačných smerníc musia byť sankcie za diskriminačné správanie „účinné, primerané a odradzujúce“.

14. Z ustanovenia § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z.z. pritom nevyplýva, aby predpokladom pre uplatnenie práva na primerané finančné zadosťučinenie malo byť podanie žaloby na súde. Spotrebiteľ sa totiž ochrany svojho práva môže domáhať na súde nielen podaním žaloby, ale tiež formou obrany proti uplatnenému nároku. Rovnako takáto ochrana spotrebiteľovi môže byť poskytnutá i orgánom rozhodujúcim o nárokoch zo spotrebiteľskej zmluvy. Aj vtedy, ak je ochrana poskytnutá spotrebiteľovi bez návrhu zo strany orgánu rozhodujúceho o nárokoch zo spotrebiteľskej zmluvy a určité plnenie požadované žalobou nie je priznané, zamietnutie žaloby ohľadne tohto plnenia nie je možné z procesnej stránky hodnotiť inak ako úspech spotrebiteľa a nie úspech orgánu rozhodujúceho o nárokoch zo spotrebiteľskej zmluvy, ktorý postavenie strany sporu nemá.

15. Žalobca v konaní vedenom na Okresnom súde Svidník pod sp. zn. 5C/89/2014, v ktorom bol v postavení žalujúceho spotrebiteľa aktívne hájil svoje práva. Žalobou v pôvodnom konaní sa dodávateľ domáhal vo vzťahu k žalujúcemu spotrebiteľovi zaplata sumy 3 080,46 eura s prísl., pričom právny vzťah medzi stranami sporu bol nepochybne vzťahom spotrebiteľským. Žalujúci spotrebiteľ si v pôvodnom konaní zvolil právneho zástupcu, ktorý prvým podaním doručeným na súd dňa 10. 02. 2017 vzniesol námietku premlčania uplatneného nároku. Následne podaním zo dňa 28. 03. 2017 žalobca v pôvodnom konaní po vznesení námietky premlčania vzal žalobu v celom rozsahu späť. Z dôvodu späťvzatia žaloby Okresný súd Svidník uznesením zo dňa 18. 04. 2017, č. k. 5C/89/2014-40 zastavil konanie a uznesenie nadobudlo právoplatnosť 19. 05. 2017.

16. Z vyššie uvedeného nepochybne vyplýva, že žalobca v pôvodnom konaní dosiahol zastavenie konania po tom, čo si zvolil právneho zástupcu, ktorý podal kvalifikované vyjadrenie k žalobe. Žalobca teda musel čeliť súdному konaniu, v ktorom mu hrozilo zaplata sumy 3 080,46 eura s prísl.

a zastavenie konania znamenalo pre žalobcu plný úspech v konaní, pretože nemusel uplatnenú pohľadávku vyplývajúcu zo spotrebiteľskej zmluvy zaplatiť, zároveň mu bola priznaná aj plná náhrada trov konania. Vzhľadom na právoplatnosť uznesenia v konaní 5C/89/2014, všetky námietky uvedené zo strany žalovaného v odvolaní sú neopodstatnené.

17. S poukazom na vyššie uvedené, odvolací súd konštatuje, že za daného stavu s ohľadom na závažné porušenie práv žalobcu zo strany žalovaného, ktorých ochrany sa žalobca úspešne domohol na všeobecnom súde, je priznanie finančného zadosťučinenia plne dôvodné a požadovaná výška primeraného finančného zadosťučinenia je primeraná povahe a rozsahu porušenia práv žalobcu a súčasne zodpovedá svojmu účelu, ktorým je poskytnutie satisfakcie spotrebiteľovi a odradenie dodávateľa od porušovania práva spotrebiteľov.

18. Správnemu výroku vo veci samej zodpovedá správny výrok o trovách konania. Za tohto stavu odvolací súd napadnutý rozsudok v celom rozsahu ako vecne správny potvrdil so stotožnením sa s dôvodmi napadnutého rozsudku v celom rozsahu.

19. O trovách odvolacieho konania bolo rozhodnuté podľa § 396 ods. 1 CSP v spojení s ust. § 255 ods. 1 CSP. Dôvodom takéhoto rozhodnutia o trovách bola skutočnosť, že žalobca bol plne úspešný, no v priebehu odvolacieho konania mu žiadne preukázateľne trovy nevznikli a žalovanému ako procesne neúspešnej strane nárok na náhradu trov konania nevznikol.

20. Odvolací súd vychádzal z čl. 17 základných princípov CSP zakotvujúceho procesnú ekonómiu. Rozhodovanie postupom najskôr podľa § 262 CSP v spojení s ust. § 396 ods. 1 CSP po priznaní nároku strane na náhradu trov konania a následne súdom prvej inštancie vo výške náhrady trov konania za situácie, keď oprávnenej strane žiadne trovy konania nevznikli, by bolo zjavne nielen nerozumné, ale i v rozpore so zásadou hospodárnosti civilného súdneho konania.

21. Rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Prešove v pomere hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods. 2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).